

Endoscopie

Diabetesmedicatie bij endoscopie via de dikke darm

U heeft binnenkort een afspraak voor een endoscopische procedure via de dikke darm waarvoor u een aangepast dieet moet volgen. Dit kan problemen opleveren met uw bloedglucosespiegel. U kunt last krijgen van verschijnselen van een te hoge of een te lage bloedglucosespiegel. Om deze problemen te voorkomen is het belangrijk dat u de instructies in deze folder, naast de andere voorbereidingen voor het onderzoek, nauwkeurig opvolgt.

Aanpassingen als u diabetes tabletten gebruikt:

Twee dagen voor het onderzoek.

Bij het vezelbeperkte dieet kunt u de normale hoeveelheid tabletten gebruiken.

Een dag voor het onderzoek.

Om ontregeling te voorkomen moet u de diabetes medicatie gedurende deze dag aanpassen. In de hier onderstaande tabel vindt u een richtlijn.

Tabel(1): diabetes tabletten een dag voor het onderzoek.

Groep	Tabletten	Tijdstip van inname	Dosering
<u>SU- preparaten</u>	Amaryl (Glimepiride), Daonil (Glibenclamide), Diamicron (Gliclazide), Tolbutamide,	Voor of tijdens ontbijt en/of lunch Voor of tijdens het diner	Normale dosis Helft van de gebruikelijke dosering
<u>Meglitiniden</u> <u>Thiazolidinediolen</u> <u>Alpha-Glucosidase - remmers</u>	Novonorm (Repaglinide) Actos (Pioglitazon), Acarbose (Glucobay),	Voor of tijdens ontbijt en/of lunch Voor of tijdens het diner	Normale dosis Helft van de gebruikelijke dosering
<u>Biguaniden</u>	Metformine	Tijdens of na de maaltijden	Normale dosis
<u>DPP4-remmers</u>	Galvus (Vildagliptine), Januvia (Sitagliptine),	Tijdens of na ontbijt	Normale dosis

	Onglyza (Saxagliptine) Trajenta (Linagliptine)		
<u>SGLT-2</u>	Forxiga (Dapagliflozine) Invokana (Canagliflozine) Jardiance (Empagliflozine)	Tijdens of na ontbijt	Normale dosis
<u>Combinatietabletten</u>	Glucovance, Competact, Janumet Eucreas	Voor het ontbijt en/of lunch Voor het diner	Normale dosis Helpt van de gebruikelijk dosis
<u>Overige diabetes medicatie Incretines GLP1 antagonist</u>	Bydureon (Exenatide) Byetta (Exenatide), Victoza (Liraglutide) Ozempic (semaglutide) Trulicity (Dulaglutide) Lyxumia (Lixisenatide)	Maximaal een uur voor de maaltijden	Normale dosis

De dag van het onderzoek.

Op de dag van het onderzoek moet u ook de medicatie aanpassen en wanneer u een bloedglucosemeter gebruikt uw bloedglucose regelmatig controleren. In onderstaande tabellen vindt u richtlijnen voor de aanpassing van de medicijnen.

Let op: er zijn verschillende tabellen voor vóór en ná het onderzoek.

Tabel(2): diabetes tabletten op de dag van het onderzoek.

Groep	Tabletten	Dosering
<u>SU- preparaten</u>	Amaryl (Glimepiride), Daonil (Glibenclamide), Diamicron (Gliclazide), Tolbutamide,	Geen diabetes medicatie nemen op de dag van het onderzoek
<u>Meglitiniden</u> <u>Thiazolidinediolen</u> <u>Alpha-Glucosidase - remmers</u>	Novonorm (Repaglinide) Actos (Pioglitazon), Acarbose (Glucobay),	
<u>Biguaniden</u>	Metformine	

<u>DPP4-remmers</u>	Galvus (Vildagliptine), Januvia (Sitagliptine), Onglyza (Saxagliptine) Trajenta (Linagliptine)	
<u>SGLT-2</u>	Forxiga (Dapagliflozine) Invokana (Canagliflozine) Jardiance (Empagliflozine)	
<u>Combinatietabletten</u>	Glucovance, Competact, Janumet Eucreas	
<u>Overige diabetes medicatie</u> <u>Incretines</u> <u>GLP1 antagonist</u>	Bydureon (Exenatide) Byetta (Exenatide), Victoza (Liraglutide) Ozempic (semaglutide) Trulicity (Dulaglutide) Lyxumia (Lixisenatide)	

Tabel(3A): Indien scopie VOOR 12.00u plaatsvond, gebruik diabetes tabletten na het onderzoek.

Groep	Tabletten	Dosering
<u>SU- preparaten</u>	Amaryl (Glimepiride), Daonil (Glibenclamide), Diamicron (Gliclazide),	Gebruikelijke ontbijt dosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
	Tolbutamide	Als er een lunchdosis is neemt u deze, anders de gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Meglitiniden</u>	Novonorm (Repaglinide)	Als er een lunchdosis is neemt u deze, anders de gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Thiazolidinedioden</u>	Actos (Pioglitazon),	Gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Alpha-Glucosidase - remmers</u>	Acarbose (Glucobay),	Als er een lunchdosis is neemt u deze, anders de gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Biguaniden</u>	Metformine	Als er een lunchdosis is neemt u deze, anders de gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>DPP4-remmers</u>	Galvus (Vildagliptine),	Gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie

	Januvia (Sitagliptine), Onglyza (Saxagliptine) Trajenta (Linagliptine)	
<u>SGLT-2</u>	Forxiga (Dapagliflozine) Invokana (Canagliflozine) Jardiance (Empagliflozine)	Gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Combinatietabletten</u>	Glucovance, Competact, Janumet Eucreas	Gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie
<u>Overige diabetes medicatie</u> <u>Incretines</u> <u>GLP1 antagonist</u>	Bydureon (Exenatide) Byetta (Exenatide), Victoza (Liraglutide) Ozempic (semaglutide) Trulicity (Dulaglutide) Lyxumia (Lixisenatide)	Gebruikelijke ontbijtdosis nemen bij 1e maaltijd na scopie

Tabel(3B): Indien scopie NA 12.00u plaatsvond, gebruik diabetes tabletten na het onderzoek.

Groep	Tabletten	Dosering
<u>SU- preparaten</u>	Amaryl (Glimepiride), Daonil (Glibenclamide),	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd
	Diamicron (Gliclazide), Tolbutamide	Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten
<u>Meglitiniden</u>	Novonorm (Repaglinide)	Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten
<u>Thiazolidinediolen</u>	Actos (Pioglitazon),	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd
<u>Alpha-Glucosidase-remmers -</u>	Acarbose (Glucobay),	Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten
<u>Biguaniden</u>	Metformine	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd

<u>DPP4-remmers</u>	Galvus (Vildagliptine),	Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten
	Januvia (Sitagliptine), Onglyza (Saxagliptine) Trajenta (Linagliptine)	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd
<u>SGLT-2</u>	Forxiga (Dapagliflozine) Invokana (Canagliflozine) Jardiance (Empagliflozine)	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd
<u>Combinatietabletten</u>	Glucovance, Competact, Janumet Eucreas	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd
<u>Overige diabetes medicatie</u>		
<u>Incretines</u>	Bydureon (Exenatide)	Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten
<u>GLP1 antagonist</u>	Byetta (Exenatide), Victoza (Liraglutide) Ozempic (semaglutide) Trulicity (Dulaglutide) Lyxumia (Lixisenatide)	Als u dit middel al in de avond gebruikte neemt u deze in bij de avondmaaltijd Gebruikelijke dosering bij de avondmaaltijd hervatten

Wat moet u verder nog weten?

Deze informatie is alleen bedoeld voor het gebruik van diabetes medicatie bij diabetes mellitus. Dit geldt niet voor andere medicijnen.

Het oplossen van een hypo vlak voor het onderzoek.

Neem een flesje met 4 klontjes suiker aangevuld met maximaal 100ml water mee naar het ziekenhuis. Als u last krijgt van hypo-verschijnselen, zoals trillen, zweten, bleekheid, wazig zien, honger, hoofdpijn of duizeligheid, dan kunt u een deel hiervan opdrinken. N.B. Voor het onderzoek is het gebruik van siroop, frisdranken, dextro's en vast voedsel niet toegestaan.

Tot slot

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, neem dan contact op met uw eigen diabetesverpleegkundige of met u behandelend arts.

Aanpassingen als u insuline gebruikt:

Twee dagen voor het onderzoek

Bij het vezelbeperkte dieet kunt u de normale hoeveelheden insuline gebruiken.

Een dag voor het onderzoek.

Om ontregeling te voorkomen moet u de insulinedoseringen aanpassen. In de onderstaande tabel vindt u een richtlijn.

Tabel(1): insuline een dag voor het onderzoek.

Insulinesoort	Middel	Dosering (zo nodig halve eenheden naar boven afronden)
<u>(Ultra)</u> <u>Kortwerkende</u> <u>insuline</u>	Apidra Fiasp Humalog100/200EH ml Humuline regular Insuman Rapid Novorapid	Normale dosis bij ontbijt en/of lunch spuiten Normale dosis spuiten voor het diner bij een normale maaltijd, eet u minder dan een normale avondmaaltijd dan de helft van de gebruikelijke dosis spuiten*
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u>	Humuline NPH Toujeo Abasaglar Insulatard Insuman Basal Lantus Levemir Tresiba	Normale dosis bij ontbijt en/of lunch spuiten Bij het diner (of voor het slapen)de helft van de gebruikelijke dosis spuiten. *
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u> <u>+ GLP1 antagonist</u>	Xultophy Suliqua 10/40 Suliqua 30/60	Normale dosis bij ontbijt en/of lunch spuiten Bij het diner (of voor het slapen)de helft van de gebruikelijke dosis spuiten. *
<u>Mix insulien</u>	Novomix 30-50-70 Humalog mix 25 Insuman comb Humuline 30/70 Ryzodec	Normale dosis bij ontbijt en/of lunch spuiten Bij het diner de helft van de gebruikelijke dosis spuiten *

*Indien de hoeveelheid insuline op halve eenheden uitkomt na het halveren, dan naar boven afronden. Bv. 17 EH : 2 = 8,5 EH > 9 EH.

De dag van het onderzoek.

Op de dag van het onderzoek moet u ook de insuline doseringen aanpassen en uw bloedglucose regelmatig controleren. In onderstaande tabellen vindt u richtlijnen voor deze aanpassingen. **Let op:** er zijn verschillende tabellen voor **vóór** en **ná** het onderzoek.

Tabel(2): insuline vóór het onderzoek.

Tijdstip onderzoek	Soort insuline	Tijdstip van insuline spuiten	Dosering
<ul style="list-style-type: none"> Vóór 12.00 uur. U bent vanaf 24 uur nuchter 	Alle insuline soorten.	<ul style="list-style-type: none"> Ochtend. 	Geen insuline spuiten.
<ul style="list-style-type: none"> Na 12.00 uur. U mag tot 10.00 uur heldere drankjes drinken (zie de patiëntenfolder Sigmoidoscopie of Coloscopie) 	Alle insuline soorten.	Ochtend Lunch	<ul style="list-style-type: none"> Helpt van de gebruikelijke dosis spuiten Geen insuline spuiten

Tabel(3A): Indien scopie VOOR 12.00uur plaatsvond, insuline na het onderzoek.

Insulinesoort	Middel	Dosering (zo nodig halve eenheden naar boven afronden)
<u>(Ultra)</u> <u>Kortwerkende</u> <u>insuline</u>	Apidra Fiasp Humalog100/200EH ml Humuline regular Insuman Rapid Novorapid	Voor de 1e maaltijd na het onderzoek de gebruikelijke dosering spuiten welke u normaal voor het ontbijt spuit.
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u>	Humuline NPH Toujeo Abasaglar Insulatard Insuman Basal Lantus Levemir Tresiba	Voor de 1e maaltijd na het onderzoek de HELFT van de gebruikelijk dosering spuiten welke u normaal voor het ontbijt spuit. *
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u> <u>+ GLP1 antagonist</u>	Xultophy Suliqua 10/40 Suliqua 30/60	Voor de 1e maaltijd na het onderzoek de HELFT van de gebruikelijk dosering spuiten welke u normaal voor het ontbijt spuit. *
<u>Mix insulin</u>	Novomix 30-50-70 Humalog mix 25 Insuman comb Humuline 30/70 Ryzodec	Voor de 1e maaltijd na het onderzoek een derde deel van de gebruikelijke dosering spuiten welke u normaal voor het ontbijt spuit.*

Tabel(3B): Indien scopie NA 12.00uur plaatsvond, insuline na het onderzoek.

Insulinesoort	Middel	Dosering (zo nodig halve eenheden naar boven afronden)
<u>(Ultra)</u> <u>Kortwerkende</u> <u>insuline</u>	Apidra Fiasp Humalog100/200EH ml Humuline regular Insuman Rapid Novorapid	Voor de avondmaaltijd en/ of het slapengaan de gebruikelijke dosering hervatten
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u>	Humuline NPH Toujeo Abasaglar Insulatard Insuman Basal Lantus Levemir Tresiba	Voor de avondmaaltijd en/ of het slapengaan de gebruikelijke dosering hervatten
<u>(Middel)</u> <u>Langwerkende</u> <u>insuline</u> <u>+ GLP1 antagonist</u>	Xultophy Suliqua 10/40 Suliqua 30/60	Voor de avondmaaltijd en/ of het slapengaan de gebruikelijke dosering hervatten
<u>Mix insuline</u>	Novomix 30-50-70 Humalog mix 25 Insuman comb Humuline 30/70 Ryzodec	Voor de avondmaaltijd en/ of het slapengaan de gebruikelijke dosering hervatten

Bloedglucosecontroles

Meet zowel op de voorbereidingsdag en de onderzoeksdag een dagcurve: nuchter, vóór lunch, vóór diner en vóór slapen.

Tabel: voorbereidingsdag

Bloedglucosewaarden	Maatregelen/actie
<4.0 mmol/l	0,4 dl limonadesiroop = 2,5 eetlepels siroop aangevuld met water; na 1 uur opnieuw bloedglucosecontrole, z.n. dit herhalen. (Geen dextro's of vast voedsel).
<6.0 mmol/l	0,4 dl limonadesiroop = 2,5 eetlepels siroop aangevuld met water; (Geen dextro's of vast voedsel).
6.0 - 15.0 mmol/l	Geen actie.
>15.0 mmol/l	Indien mogelijk zelf bijregelen; anders contact opnemen met de arts of diabetesverpleegkundige.

Tabel: onderzoeksdag.

Bloedglucosewaarden	Maatregelen/actie
<4.0 mmol/l	2 suikerklontjes aangevuld met 50 ml water; na 1 uur opnieuw bloedglucosecontrole, z.n. dit herhalen. (Geen dextro's of vast voedsel).
4.0 - 15.0 mmol/l	Geen actie.
>15.0 mmol/l	Indien mogelijk zelf bijregelen; anders contact opnemen met de arts of diabetesverpleegkundige.

Zolang u nuchter moet blijven, is het verstandig regelmatig uw bloedsuiker te blijven controleren.

Wat moet u verder nog weten?

Deze informatie is alleen bedoeld voor het gebruik van insuline bij diabetes mellitus. Dit geldt niet voor andere medicijnen.

Het oplossen van een hypo vlak voor het onderzoek.

Neem een flesje met 4 klontjes suiker aangevuld met maximaal 100ml water mee naar het ziekenhuis. Als u last krijgt van hypo-verschijnselen, zoals trillen, zweten, bleekheid, wazig zien, honger, hoofdpijn of duizeligheid, dan kunt u een deel hiervan opdrinken. N.B. Voor het onderzoek is het gebruik van siroop, frisdranken, dextro's en vast voedsel niet toegestaan.

TIP: Neem voldoende diabetes materialen zoals, bloedglucosemeter, stripjes, insulinepen(nen), naaldjes en diabetesdagboek en druivensuiker (voor hypo's na het onderzoek) mee.

Tot slot

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, neem dan contact op met **uw eigen diabetesverpleegkundige of met uw behandelend arts.**

Heeft u vragen over het endoscopisch onderzoek? Neem dan contact op met de afdeling Endoscopie.

Locatie VUmc:

Afdeling Endoscopie 020-4441125.

Bronvermelding/literatuur

Folder is geschreven door:

- Prof. J.J.G.H.M. Bergman, MDL-arts

Bijbehorende documenten

Patiëntenfolder [Sigmoidoscopie](#)

Patiëntenfolder [Coloscopie](#)